

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XXXI):

Dragă, să citești „Tribuna”! - focul aprins în veacul al 18-lea? - In calumniatores -
- Ne stăpînesc străinii. Noi ascultăm de ei!

Dragă, să citești „Tribuna”!
Noi, elevii, citeam din cînd în cînd „*Tribuna*”. Deși era interzis să ajungă în mîinile elevilor, noi ne-o procuram cumva ...

Onisifor Ghibu

In calumniatores reflex la poezia lui Coșbuc **In Opressores**
Ne stăpînesc străinii. Noi ascultăm de ei. Purtăm tăcuți și-n pace azi jugul dușmănesc,...
Suflet foarte sensibil în multe privințe, Goga era un sentimental, care nu rămînea rece ...
Al treilea gimnaziu din Transilvania, după Blaj și Beiuș!

Brașov
gimnaziu

Andrei barea de Șaguna

internatul   sala de festivități

Gimnaziu Român de Religie Ortodoxă Orientală Brașov
piatra de temelie pusă de episcopul Șaguna, la 17 sept. 1851

pe urmele lui Octavian Goga, în Sibiu și Brașov

șagunism - tribunism   **2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți**

Istoricul săliștean Onisifor Ghibu a prezentat parcursul elevului Octavian Goga în lucrarea „Oameni între oameni”; continuăm reproducerea: «Directorul își dădea seamă că plecarea celor doi ar fi aruncat o umbră neplăcută asupra renumelui liceului. De aceea, a refuzat mai întîi să le înapoieze actele, asigurîndu-i că va aplana diferendul și că li se va da satisfacția cuvenită. Tinerii și-au menținut însă poziția fermă, față de care pînă la urmă directorul nu a mai avut ce face și le-a dat actele. Goga și Lupaș, cărora li s-au adăugat încă doi elevi români care s-au solidarizat cu ei - au părăsit Sibiul cu un tren care pleca din gară pe înserat. Numeroși elevi din tot liceul, dar mai ales din cursul superior, care-i însoțiseră la gară, le-au făcut o manifestație minunată. După ce pelerinii s-au urcat în vagonul de clasa a III-a care avea să-i ducă la Brașov, au apărut la geam și au ținut scurte cuvîntări, în românește. În gară erau și mulți colegi unguri, care au ținut să-i petreacă, deoarece Goga era iubit și de aceștia, iar Lupaș foarte respectat, pentru că era un elev excepțional care-i îndruma și pe alții la carte. A fost o despărțire foarte duioasă, care a avut consecințe binefăcătoare pentru cei care părăsiseră liceul maghiar, fiindcă la Brașov, într-o școală românească, cu duh românesc, cu idealuri românești, ei au profitat foarte mult. Nu mai erau obligați să citească atît de multă literatură maghiară; citeau literatură românească, iar Goga a început să scrie poezii, mai des decît o făcuse pînă atunci. În acea perioadă nu eram în corespondență cu Goga; relațiile noastre nu erau încă de așa natură încît să-mi scrie el de la Brașov ori să-i scriu eu lui de la Sibiu.

Această lacună o completa Lupaș, care mă ținea la curent, prin cărți poștale mai mult decât prin scrisori, cu tot felul de lucruri din viața „studentească” de la Brașov. Nu trecea o săptămână să nu primesc de la el câte o carte poștală care îmi umplea sufletul de entuziasm pentru viața minunată pe care o duceau „studentii” de acolo.

În ultimele săptămâni ale anului 1899, o carte poștală de la Lupaș mă anunța: „Dragă, să citești „Tribuna” – marea gazetă de pe vremuri de la Sibiu - numărul de Anul Nou. Vei găsi o poezie semnată cu „O” mare. Poezia este a lui Tavi – cum îi spuneau intimii lui Octavian Goga. S-o citești și s-o dai și altora s-o citească.” Noi, elevii, citeam din când în când „Tribuna”. Deși era interzis să ajungă în mâinile elevilor, noi ne-o procuram cumva. După cum se știe, lucrurile oprite sînt întotdeauna căutate și săvîrșite pe sub ascuns, cu mare entuziasm. Mi-am procurat deci imediat numărul respectiv, în care am fost fericit să găsesc în foileton, pe pagina a doua, poezia intitulată *In calumniatores*. Era un fel de reflex la poezia lui Coșbuc de pe timpul Memorandum-ului, când acesta a scris la adresa asupritorilor din Ardeal poezia *In Opressores*. Coșbuc vorbise împotriva opresorilor. Goga vorbea, de data aceasta, în aceeași tonalitate ca și Coșbuc, împotriva calomniatorilor. Cine erau calomniatorii împotriva cărora se ridica Goga cu vehemență, în versuri care-i reaminteau pe Andrei Mureșanu și pe Coșbuc - căci nu îi era încă la acea vîrstă posibil altfel -, dar care se știau ridica uneori peste acelea ale înaintașilor, cu accente proprii și expresii originale? Erau cei din tabăra adversă, care când s-a inițiat o colectă în vederea ridicării unei statui lui Avram Iancu, prin presa zilei l-au acoperit pe acesta cu calomniile, numindu-l „tîlhar”, „bandit” etc. Campania respectivă l-a indignat atît de mult pe Goga, încît și-a vărsat focul scriind această poezie și prelungind astfel în noul secol, ca o poruncă implacabilă, focul aprins în veacul al 18-lea de Inocențiu Micu, apoi de Horia și tovarășii săi, apoi - în secolul al 19-lea - de Bărnuțiu, șaguna și Iancu, mai tîrziu de Dr. Ioan Rațiu și Vasile Lucaciu și, cu șase ani înainte, de G. Coșbuc. Mai tîrziu, poezia aceasta a fost uitată de mai toată lumea. Goga n-a reprodus-o nici în primul și nici în al doilea volum al său de poezii, socotindu-o ca o operă de tinerețe, depășită ca formă de realizările sale ulterioare. Iată cîteva din versurile noului poet, sîngace, dar pline de dragostea de libertate pentru poporul său: «Ne stăpînesc străinii. Noi ascultăm de ei./ Purtăm tăcuți și-n pace azi jugul dușmănesc./ Însă din blînda turmă a pacinicilor miei/ Răsar cete șiraguri, voinicii pui de lei,/ Cînd morții din morminte barbar ni-i pîngăresc./ Pe unde azi s-aude tînguitor și jalnic/ Horitul păcii: Doina, cu mersu-i legănat,/ Gîndiți-vă că poate să suiere năvalnic/ și strămoșescul tulnic, îngrozitorul crainic,/ Cu care dă alarma „poporul împărat”./ Aduce-vă-ți aminte de scurtele clipite/ Cînd răsplătea poporul de veacuri amărît,/ Cînd ziduri păcătoase erau jos prăbușite/ și se scăldau cu fală a cailor copite/ În sângele vost’ negru și searbăd și urît ...».

Am înregistrat atunci cu mare satisfacție această manifestare a prietenului meu, mîndru că mă puteam socoti și eu apropiat de sufletul acela minunat. Poezia lui Goga a făcut o impresie puternică mai ales în sufletul tineretului de la liceul maghiar din Sibiu. Sub influența ei, o mîină de băieți din clasa a VI-a a acelui liceu, precum și de la școala normală românească și de la liceul săsesc, am înființat un cor clandestin, în patru voci, în care am învățat să cîntăm „Deșteaptă-te Române”, „Haideți fraților cu arma-n mână”, „Învierea lui Ștefan cel Mare” și alte cîntece patriotice.

Tot sub influența ei am plecat apoi și eu, în toamnă, la liceul românesc din Brașov. Un alt moment din timpul „studentiei” lui Goga de la Brașov. Suflet foarte sensibil în multe privințe, Goga era un sentimental, care nu rămînea rece la anumite manifestări ale vieții și căruia îi plăcea să fie cît de cît prezent și în societatea feminină. La Brașov era obiceiul ca „studentii” din clasa a VII-a și a VIII-a să

urmeze în timpul iernii un curs de dans, într-o sală separată a unui restaurant. La aceste cursuri participau și o serie de domnișoare din cea mai bună societate a Brașovului. Una dintre acele domnișoare, o copilă de vreo 15-16 ani, o blondină frumoasă și foarte vioaie, s-a amoretat de tînărul poet în așa măsură încît credea că viața ei o să se împletească definitiv cu a acestui cîntăreț de versuri frumoase. Nu se cunosc mai de aproape amănunte privind aceste relațiuni. În tot cazul au fost relațiuni dintre cele mai curate și frumoase, care au trezit în copilă speranța că ea va fi odată soția lui Octavian Goga. După ce s-a terminat anul școlar la Brașov, Goga s-a întors însă acasă și a uitat de dragostea platonică ce-i încălzise sufletul un timp oarecare. Dar copila nu-l uita și îl bombarda mereu cu scrisori de dragoste. Goga nu mai știa ce să facă să scape de aceste scrisori, care-l plictiseau. La un moment dat s-a hotărît să-i răspundă fetei, - dar nu printr-o scrisoare trimisă cu poșta, ci printr-una publicată în revista „Familia” și semnată „Octavian”. Nu apucase pînă atunci să iscălească în publicistică cu numele lui întreg. Era o scrisoare din care rețin următoarele versuri: «Uite-ți spun, deschide-mi calea,/ Te-am urît, ți-o spun pe față./ Te va mîngîia trecutul și bucata de viață/ Ce ți-am dăruit-o ție, fără-un pic de judecată./ Rece te-aș dori, femeie, ca o marmoră de Paros ...». și continua cu ideea că în locul guralivei care nu-și putea stăpîni gîndurile ar prefera o ființă coborîită din cer ca simbolul mare al tăcerii. Se înțelege că biata fata, care era sigură de viitorul ei logodnic, cînd a citit scrisoarea în revistă a fost extrem de nenorocită; s-a dus la părinți și le-a spus că față de o asemenea rușine ea nu mai poate să rămînă în Brașov; ori se mută cu toții în alt oraș, ca să uite Brașovul, ori se prăpădește. Și părinții, impresionați de suferința fetei, s-au mutat la Făgăraș, unde ea s-a măritat mai tîrziu și a avut o frumoasă viață familială». știați că actualul Colegiu „Andrei Șaguna” Brașov, a fost ctitorit chiar de episcopul Andrei Șaguna, piatra de temelie fiind pusă la 17 sept. 1851?

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xxxi-draga-sa-citesti-tribuna-focul-aprins-in-veacul-al-18-lea-in-calumniatores-ne-stapinesc-strainii-noi-ascultam-de-ei-159501.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL: [tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xxxi-draga-sa-citesti-tribuna-focul-aprins-in-veacul-al-18-lea-in-calumniatores-ne-stapinesc-strainii-noi-ascultam-de-ei-159501.html](https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xxxi-draga-sa-citesti-tribuna-focul-aprins-in-veacul-al-18-lea-in-calumniatores-ne-stapinesc-strainii-noi-ascultam-de-ei-159501.html). The page header includes the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!" and a Sevis advertisement with the text "DIN MĂRGINIMEA SIBILULUI". A navigation menu contains: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title: "2021 - Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XXXI): Dragă, să citești „Tribuna”! - focul aprins în veacul al 18-lea? - In calumniatores - Ne stăpînesc străinii. Noi ascultăm de ei!". Below the title, it shows the author "Marius HALMAGHI", the date "01.08.2021 22:37", "169 vizualizari", and "0 comentarii". There are also two small images: a white bathrobe and a colorful patterned dress.

În: Tribuna, 01 august 2021